

Dette er det tredje nyhetsbrevet fra forskningsprosjektet *Barns sosiale utvikling*. Her vil du finne oppdatert informasjon, aktuelle nyhetssaker og etter hvert resultater fra prosjektet.

–MYE SYNSING OM BARNEHAGENS BETYDNING

Derfor er det viktig med forskningsbasert kunnskap sier virksomhetsleder Heidi Omdal ved Hovenga og Radehuset barnehage i Porsgrunn.

I Hovenga og Radehuset barnehage deltar flere av barna i prosjektet Barns sosiale utvikling. Vi har tatt en prat med virksomhetsleder Heidi Omdal for å høre litt om hva de ansatte synes om at det nå skal forskes på barnehagens innhold og dens betydning for barns sosiale utvikling, og hvordan de opplever det å være med i et slikt forskningsprosjekt.

Heidi forteller at de synes det er flott at det blir forsket på barnehagens betydning for barns utvikling. I Porsgrunn kommune jobber man i disse dager med å utarbeide en kvalitetsplan der barns sosiale utvikling er et av de sentrale satsningsområdene. Det oppleves derfor som ekstra spennende og relevant å få innblikk i hvordan denne type forskning foregår. Heidi sier videre at personalet ser fram til å få mer kunnskap om hva barnehagene selv kan gjøre for å være gode arenaer for sosial utvikling. De synes også at det skal bli interessant å se hva som egentlig gjøres i barnehagene. – Vi tror

vi vet at barnehager er bra for barn, men vi har for lite faktisk kunnskap å vise til.

Det er den pedagogiske lederen som har barnet i sin gruppe som fyller ut spørreskjemaet når barnet er 2 år. Selve utfyllingen tar ikke mer enn cirka 10 minutter. Personalet pleier ikke å spørre foreldrene direkte om de deltar i prosjektet. De opplever imidlertid at foreldrene selv gjerne forteller om det i forbindelse med foreldresamtaler eller at det fremkommer i andre sammenhenger hvor sosial kompetanse eller atferdsproblematikk er tema. – Vi tror at det vil bli mye snakk om prosjektet etter hvert når stadig flere barn og foreldre kommer med, kommenterer Heidi.

På spørsmål om deltakelse i barnehageprosjektet har ført til noen konkrete endringer i barnehagen forteller Heidi at en av pedagogene har benyttet deler av spørreskjemaet som et utgangspunkt for

foreldresamtaler. Barnehagen har prøvd ut ulike metoder for foreldresamtalene. Uavhengig av prosjektet vurderer de nå muligheten for å ta i bruk temaene fra 2-årsskjemaet som grunnlag for samtalen med foreldrene. – På den måten kan man danne seg et inntrykk av i hvilken grad personalets opplevelse av barnet i barnehagen er i overensstemmelse med det foreldrene ser hjemme, påpeker Heidi.

Heidi forteller videre at barnehagen opplever det som spennende å være deltaker i prosjektet. – Jeg håper at denne forskningen vil fortsette også etter at barna begynner på skolen. Mange barnehager jobber allerede med å styrke barnas sosiale kompetanse, men vi vet ikke nok om hva som har langsiktig effekt. – Å få kunnskap om barnas utvikling også etter skolestart vil kunne bidra til at barnehagene får enda bedre metoder til å arbeide med barns sosiale kompetanse, avslutter Heidi.

HVA HAR SKJEDD I 2008?

Ved utgangen av året vil alle familiene som skal delta i prosjektet være spurt om å de kan tenke seg å bli med. Det endelige antallet barn vi skal følge vil være ca. 1150.

- Når vi går inn i årets siste måned er tallene for de som har takket ja til å delta:
  - 138 familier fra Bamble
  - 441 familier fra Drammen
  - 300 familier fra Porsgrunn
  - 144 familier fra Skien
  - 84 familier fra Tinn.
- Det er til sammen utført utrolige:
  - 1106 personlige intervjuer da barna var 6 måneder
  - 880 personlige intervjuer da barna var 12 måneder
  - 351 personlige intervjuer da barna var 24 måneder.
- I alt 92 barn deltar i søsterprosjektet *Internasjonalt adopterte barns sosiale utvikling*. Her har rekrutteringen av nye familier tatt noe lengre tid enn forventet fordi det har kommet færre utenlandsadopterte barn til Norge i denne perioden sammenlignet med tidligere.

- Barnehagestudien har kommet godt i gang og 188 skjemaer om 2-åringenes sosiale kompetanse og atferd i barnehagen er allerede fylt ut.

For å kunne gjennomføre et såpass stort forskningsprosjekt som *Barns sosiale utvikling*, er vi avhengige av at mange stiller opp og hjelper til. Det er selvsagt helt avgjørende at dere foreldre og barn vil være med og bidra med deres synspunkter og erfaringer. Helsestasjonene har formidlet kontakten mellom prosjektet og alle familiene som har valgt å delta. Når rekrutteringen av familier nå avsluttes, benytter vi anledningen å si TUSEN TAKK til alle helsestasjonene og til hver helsesøster især for den tiden og de ressursene som dere har satt av til å hjelpe oss!

– MAN VET ALTFOR LITE OM SMÅ BARNES SOSIALE KOMPETANSE

– Og det er viktig å finne ut mer, sier Terje Ogden, som er forskningsdirektør ved Atferdssenteret og prosjektleder for *Barns sosiale utvikling*. Sosial kompetanse er et sentralt utviklingsområde for alle barn. God sosial kompetanse bidrar til å mestre de viktigste utviklingsoppgavene barn har: å ha venner, å gå i barnehagen, og å følge

regler og samarbeide i skolen og hjemme. Sosial kompetanse er også viktig for å kunne forebygge problemutvikling.

Men hva er sosial kompetanse hos 6-12 måneder gamle barn, slik som barna som kommer med i *Barns sosiale utvikling*?
– Hos små barn handler sosial kompetanse

om de mange grunnleggende ikke-verbale samspillsferdighetene som utvikles i samhandling med foreldrene. For eksempel til å ha øyekontakt, smile, svare på initiativ fra andre, og å ta tur. Noen har beskrevet dette tidlige samspillet som en slags dans mellom barn og forelder som kan være synkron og koordinert, eller for andre fungere dårligere.

Vet man ikke nok om dette allerede?

– Nei! svarer Terje med ettertrykk. Inntil helt nylig undervurderte man grovt spedbarns sosiale ferdigheter. Nyere forskning viser at spedbarn allerede har mange ferdigheter, men studiene er spredte og ofte av små og tilfeldige grupper av barn. Det er viktig med studier over tid av store grupper vanlige barn, hvor hele variasjonen av kompetanse er med. Det er lite forskning som har kunnet vise hvordan tidlig sosial kompetanse bidrar til å mestre utfordringer som barn møter i barnehagen eller på skolen. Det vil vi finne ut mer om, avslutter Terje entusiastisk.

HVA SKJER I 2009?

Det står mye spennende på programmet også for det neste året. Her er noe av det viktigste:

- Når 2009 er omme, har alle deltagende familier vært med på 6-måneders- og 1-års-intervju. De eldste barna vil være nesten 4 år.
- De første resultatene fra prosjektet blir publisert (disse vil bli omtalt i kommende nyhetsbrev og på www.barnssosiale-utvikling.no).
- De første barna blir 3 år i mars. Da er det igjen fedrene som spesielt inviteres til å være med på intervju.
- Flere barn vil begynne i barnehagen og vi vil etablere samarbeid med stadig nye barnehager. Til sammen vil barna som deltar i prosjektet gå i om lag 130 barnehager spredt rundt i de ulike kommunene.
- Søsterprosjektet *Internasjonalt adopterte barns sosiale utvikling* fortsetter å invitere nye familier til å delta.
- I desember 2009 vil en ny familie bli trukket ut som vinner av 10 000 kroner.

HAR VÆRT MED OSS HELT FRA OPPSTARTEN

Camilla Rugtvedt og sønnen Hans Jørgen Rugtvedt Westgård fra Bamble har nylig vært med på 2-års intervju. Dette er det tredje personlige intervjuet de deltar på, og familien begynner dermed å bli erfarne deltakere i *Barns sosiale utvikling*. Camilla synes det stort sett har gått veldig greit. Hun mener både de personlige intervjuene og telefonintervjuene har vært korte og greie, og at dialogen med intervjuerne har vært god hele veien. Hun synes derfor ikke at det har vært noen spesielle utfordringer med å delta i prosjektet. Det oppleves godt at familien kan bidra til ny kunnskap som andre kan dra nytte av, og som i sin tur gjør at barn kan få det bedre. Camilla nevner at bl.a. helsestasjonene kan få et enda bedre grunnlag for å gi råd til foreldre. Derfor er det også viktig at noen vil være med på denne typen prosjekter. For hennes egen del er det uproblematisk å finne tid til å delta på intervju. Camilla jobber nemlig i Nordsjøen og har det mindre hektisk når hun først er hjemme. Hans Jørgen går i barnehage, og Camilla synes det er greit at vi følger ham også der. Hun mener at barnehagepersonalet får oppleve ulike sider ved barnet da de ser

Camilla Rugtvedt og Hans Jørgen Rugtvedt Westgård

dem mye og i forskjellige situasjoner, og at de kan ha en annen oppfatning av barnet enn det foreldrene har. Hun ser også at det kan være verdifullt å sammenligne barnets atferd hjemme og i barnehagen.

Vi sender en STOR TAKK til Camilla, Hans Jørgen, og alle andre familier som trofast kommer på intervju og snakker

med oss i telefonen. For at vi skal kunne nå målene vi har satt oss om å bidra med ny og nyttig kunnskap er vi helt avhengige av hjelp fra alle dere!

HVORFOR GJØR VI TELEFONINTERVJUER?

Telefonintervjuene som gjøres flere ganger i løpet av året er en viktig del av forskningsprosjektet *Barns sosiale utvikling*. Barn utvikler seg i et forrykende tempo de første årene. Denne utviklingen kan være veldig ulik fra barn til barn. For at vi skal kunne vite noe om hvordan barnas utvikling er i de månedene som går mellom de personlige intervjuene ringer vi derfor opp familiene for noen korte intervjuer. Vi gjennomfører også noen telefonintervjuer i tiden rett før og rett etter barnehageoppstart. Det å begynne i barnehage er en stor og spennende overgang for de fleste barn og foreldre. Det er viktig for prosjektet å fange opp eventuelle endringer i barnets atferd og humør (som gjerne er forbigående) i forbindelse med barnehagestart. Vi vet godt at det ikke alltid passer inn med en kimende telefon midt

i en hektisk hverdag. Våre telefonintervjuere (på bildene nedenfor), opplever imidlertid å bli tatt veldig godt imot når de ringer. Det at foreldrene er så imøtekommende og stiller opp på telefonintervjuene er av uvurderlig betydning for at prosjektet skal lykkes!

Tove Børsting

Cathrine Nergaard

Tuva S. Andersen

